

Slezská univerzita v Opavě
Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné

Právo EU

11. Přednáška – Hospodářská soutěž v EU, právo obchodních společností v EU

Hospodářská soutěž

- souběžná snaha subjektů na trhu určitého druhu zboží nebo služeb, jejichž cílem je dosažení určitých výhod před ostatními v oblasti hospodářských užitků, popř. výsledků, a jež vzájemně ovlivňuje jejich hospodářskou činnost.

Ochrana hospodářské soutěže

- Hmotněprávní úprava se skládá ze dvou relativně samostatných oblastí:
- Antitrustové právo, zahrnující tzv. kartelové právo (zákaz určitých dohod mezi firmami) a zákaz zneužívání dominantního postavení
- Právo koncentrací (kontrola fúzí podniků)

Zákaz určitých dohod mezi podniky

- se společným trhem jsou neslučitelné, a proto zakázané, veškeré dohody mezi podniky, rozhodnutí sdružení podniků a jednání ve vzájemné shodě, které by:
- mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy a
- jejichž cílem nebo výsledkem je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na společném trhu

Zákaz určitých dohod mezi podniky

- a) přímo nebo nepřímo určují nákupní nebo prodejní ceny anebo jiné obchodní podmínky;
- b) omezují nebo kontrolují výrobu, odbyt, technický rozvoj nebo investice;
- c) rozdělují trhy nebo zdroje zásobování;

Zákaz určitých dohod mezi podniky

- d) uplatňují vůči obchodním partnerům rozdílné podmínky při plnění stejné povahy,
- e) podmiňují uzavření smluv tím, že druhá strana přijme další plnění, která ani věcně, ani podle obchodních zvyklostí s předmětem těchto smluv nesouvisejí.

Výjimky od zákazu určitých dohod mezi podniky

- Dohody jsou povoleny, jsou-li splněny následující podmínky:
- dohoda musí přispívat ke zlepšení výroby nebo distribuce výrobků nebo
- k podpoře technického nebo hospodářského pokroku

Výjimky od zákazu určitých dohod mezi podniky

- Dohoda nesmí podniky omezovat více,
- než je nezbytně nutné a
- nesmí rovněž umožnit vyloučení hospodářské soutěže ve vztahu k podstatné části výrobků tímto dotčených.

Výjimky od zákazu určitých dohod mezi podniky

- Komise může stanovit tzv. skupinové (blokové) výjimky. Jsou to:
 - Tzv. vertikální dohody
 - Dohody o specializaci
 - Dohody o výzkumu a vývoji
 - Dohody o licencích týkajících se know-how
 - Dohody v oblasti pojišťovnictví

Zákaz zneužívání dominantního postavení

- Je zakázáno zneužívat dominantního postavení jednoho nebo několika podniků, opět s podmínkou, že může být ovlivněn obchod mezi členskými státy.

Zákaz zneužívání dominantního postavení

- Existují tři kumulativní podmínky, které dohromady tvoří skutkovou podstatu zakázaného jednání:
 - a) dominantní postavení
 - b) zneužívání tohoto postavení
 - c) vliv na obchod mezi členskými státy

Dominantní postavení

- bylo definován Soudním dvorem jako hospodářsky silné postavení, které firma má a které jí umožňuje, aby zabraňoval efektivní soutěži, protože mu dává sílu chovat se do značné míry nezávisle na svých konkurentech, odběratelích a spotřebitelích.

Zneužívání dominantního postavení

- 4 příklady zneužívání:
- Stanovení nepřiměřených cen nebo jiných obchodních podmínek,
- Omezování výroby, odbytu nebo technického rozvoje ke škodě spotřebitelů,

Zneužívání dominantního postavení

- Znevýhodňování obchodních partnerů uplatňováním nerovných podmínek při rovnocenných dodávkách (diskriminační opatření)
- Vnucování obchodních partnerů tzv. vázaných obchodů (podmiňování uzavření smlouvy další dodávkou, která s původní nemá souvislost).

Aplikace ustanovení o hospodářské soutěži (antitrustové právo)

- Komisi a národním soutěžním úřadům jsou svěřeny tyto pravomoci:
 - a) zjišťovat skutkový stav při posuzování jednotlivých případů domnělého nebo skutečného porušení hospodářské soutěže
 - b) rozhodovat o důsledcích porušení
- Komise rozhoduje ex offo nebo na základě stížnosti, kterou může podat firma (soutěžitel) s oprávněným zájmem nebo členský stát.

Aplikace ustanovení o hospodářské soutěži (antitrustové právo)

- Komise pochopitelně musí mít dostatečné prostředky k tomu, aby mohla ve všech případech spolehlivě a rychle zjistit skutkový stav. K tomu má tyto pravomoci:
 - a) požadovat nezbytné informace od vlád a jiných orgánů členských států, jakož i od firem a podnikových sdružení
 - b) provádět všeobecný průzkum celých odvětví hospodářství

Aplikace ustanovení o hospodářské soutěži (antitrustové právo)

- c) provádět šetření na místě
- d) šetření za pomoci orgánů příslušného státu
- Ve všech případech se firmy musí podrobit požadavkům Komise (samozřejmě jsou-li legitimní), jinak mohou být uloženy pokuty za ztěžování nebo znemožňování práce Komise.

Aplikace ustanovení o hospodářské soutěži (antitrustové právo)

- Vlastní rozhodnutí Komise může zahrnovat:
 - - Uložení povinnosti ukončit protiprávní chování
 - - Event. přijetí předběžného opatření
 - - Event. přijetí závazků (tj. slibů či záruk firem) vztahujících se k nařízeným opatřením
 - - Ukládat sankce

Právo koncentrací (kontrola fúzí podniků)

- má dvě protikladné stránky:
- sloučený podnik má zpravidla silnější postavení na trhu, může lépe překonat ekonomické potíže a jeho činnost je obecně efektivnější
- znamená zmenšování počtu soutěžitelů na trhu, a tedy kvantitativní omezování soutěže

Právo koncentrací (kontrola fúzí podniků)

- Výsledkem sloučení mohou být dvě různé situace:
- Firma „a“ se sloučí s firmou „b“ tak, že ho pohltí (a tedy se zvětší), aniž by sám změnil svůj statut ($a+b = A$).
- Druhý případ je ten, že sloučením dvou či více firem vznikne nový subjekt ($a+b = C$).

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS)

- ochrana hospodářské soutěže v ČR institucionálně zajišťována tímto Úřadem se sídlem v Brně.
- přísluší mu vytvářet podmínky pro podporu a ochranu hospodářské soutěže, vykonávat dohled při zadávání veřejných zakázek a veřejné podpory a vykonávat další působnosti stanovené zvláštními zákony.

